

TORONTÁL

ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Surgonycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Felęvre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

Még mindig kísért a kivándorlás.

Beszélő számok.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 5.

A kivándorlási láz az elmúlt hónapban is pontosan szedte aldozatait. A béke és szeretet hónapjában sem szunt meg a csabitas, az üres üzleti igergetes és ebben a hónapban is éppenugy amittattak el magukat sokan, nagyon sokan, a rózsás színben esillogtatott hazug alomkepektol, mint máskor. Az Oceanjaro hajók ismét megfeltek a rabszolgajelettekkel és ontották harmincegy napon át az europiat az igéret verejtékkel ontozott földjére. A hajokabinokban elhangzott fájó sohajokbol, az uj haza földjére hullott első banatkonynekbol egy rész a vajdasagiake, az SHS államból kivandorlottak, akik meggondolatlanul itthagytak a mindennapi biztos kenyeret, a bizonytalan unrepi kalacsert.

A zagrebi kivándorlási ügyosztály tegnap küldte meg szerkesztőségünknek az elmúlt ho statisztikáját. Minden más megjegyzes helyett beszéljen a mindennél ekesben szóló kimutatas.

Az elmúlt hónapban kivándorolt az SHS államból 1321 személy (980 feri és 341 nő). Tartományok szerint ez a szám a következőképpen oszlik meg: Dalmácia 424, Horvát-Szlavonorsag 414, a Vajdaság 239, Szerbia 178, Szlovénia 30, Bosznia-Hercegovina 22, Crnagora 14. Ebből megállapítható, hogy az alig mastel millio leiket szamlolo Vajdaságból aránytalanul sokan vették kezükbe a vandorbolot.

Foglalkozás szerint a kivandorlottak így oszlanak meg: Kvalifikált 66, nem kvalifikált 165, földmíves 768, szabad foglalkozást uzo 34, foglalkozasnelkuliek (gyermekek és aggok) 288.

A nemzetleg szerinti csoportosítás adataiból kiderül, hogy a magyarok kivándorlása örvendetesen esokkent. A kimutatasnak ez a része különben a következő: Szerb, horvát, szlovén elkoltozkodott 1321 (70 százalék), német 290 (22 százalék), magyar 96 (7 százalék), román és más nemzetiségű 16 (1 százalék).

A legtöbb honkereso Argentina felé vette utját. Számszerint 407-en telepedtek le ebben az országban. Ausztráliában 357-en, Braziliában 259-en, az Egyesült-Államokban 168-an, Chileben 36-an, Kanadában 28-an, New-Zealandban 11-en keresték boldogulást.

Zagrebben ujabb letartóztatások várhatók.

Zagreb, jan. 5.

Amióta az obznana megjelent, a rendőrség nagy apparátussal dolgozik azon, hogy a horvát paraszt köztársasági-párt ellen terhelő bizonyítékokat gyujtson össze. Az összes eddig felfedezett terhelő okmányokat a belügyminiszternek terjesztette föl a rendőrség, míg a letartóztatott pártvezérek a zagrebi ügyészség fogházában vannak.

A horvát paraszt köztársasági-párt letartóztatott vezetői, Maesek, Predavec dr., Krnyevics és a két Kosutics testvér kijelentette a rendőrségen, hogy nem hajlandók nyilatkozni, minthogy őket az immunitasuk védi. A rendőrség még a tegnapi nap folyamán átadta azután a letartóztatott partvezereket az ügyészségnek, amely már meg is kezdte kihallgatásukat.

A letartóztatott képviselők védője, dr. Trumbics Ante volt országgyűlési képviselő tiltakozó jegyzéket nyujtott át a bíróságnak a horvát paraszt-párt feloszlátása és vezetőségének letartóztatása ellen.

**A belügyminiszter
kommunikeje.**

A belügyminiszter tegnap kommuniket adott ki a zagrebi letartóztatásokkal kapcsolatban, amelyben kijelenti, hogy a rendőrség által napvilágra hozott terhelő okmányokat egyelőre nem fogják nyilvánosagra hozni, mert most folyik azok átvizsgálása. Kijelenti a kommunike, hogy a közvélemény ne itelje el előre a kormány eljárását, hanem várja meg lojálisan a vizsgatat lefolyását.

Alekszandrov levele.

Mindamellett, hogy ez a kommunike megjelent, a belügyminiszterium publikálni kezdett egyes okmányokat. Igy közölnek egy Alekszander Todor által alırt bianco meghatalmazást és zagrebi diák részére, akinek rendes összeköttetést

kellett volna letesitenie a horvát nép és a makedon forradalmi szervezet között.

A meghatalmazást Alekszander Todor ırta al 1922 október 6-án és 319 számot viselt. A meghatalmazás szerint a zagrebi diáknak kellett volna összekötő kapocsnak lenni a két politikai szervezet között, amely Makedonia és Horvát-ország szabadságának kivivasara alakult.

**Ujabb letartóztatások
várhatók.**

Tegnap reggel a horvát Prava szerkesztőségében házkutatást tartottak. Ugyancsak házkutatást tartottak Barte Szlavko Vlaszka utca 70. számu házában, mert a rendőrségnek azt jelentették, hogy itt rejtőzik Radics Szepan. A feljelentés természetesen alaptalan volt. Szava-hibeto helyről azt jelentik, hogy Radics néhány nap előtt Prekomurjen átlépte a magyar határt és kozvetlenul a határ mentén fekvő magyar községek egyikében él és onnan irányítja a horvát mozgalmat.

A rendőrség azonban azon a véleményen van, hogy Radics még mindig Zagrebben rejtőzik és kilátásba is helyezte, hogy várható az o, valamint még néhány Radics-párti képviselő letartóztatása.

Tegnap reggel letartóztatták Segvics Cherubin volt országgyűlési képviselőt a Rjecs szerkesztőjét.

**A horvát disszidensek
szervezkedese.**

Lovrekovich és Horváth dr. disszidensek között megindultak a tárgyalások egy közös akció megindítására amelynek célja a horvát nép megnyerése volna. Mindkét képviselő megegyezett abban, hogy a horvát népnek feltetlenul aktiv részt kell vennie a választásokban, hogy a maga eletlehetosegit a legjobb biztosítsa.

Jóváhagyták a horvát köztársasági paraszt-párt bánsági listáit.

A kikindai és pancsevoi törvényszék erdekese határozata.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 5.

Még a szerdai nap folyamán Beeskerekben járt a horvát köztársasági paraszt-párt négy megbizottja, akik a Radics-párt felsobansagi listáját kivánták a törvényszéknek benyujtani. Mivel a horvát paraszt-párt delegatusait tévesen irányították Beeskerekre, mert a listák elbírálására — mint ismeretes — a kikin-

dai törvényszék illetékes, a megbizottak tovább utaztak Velikakikindara, ahol beterjesztették a kepviselojelettek névsorát. A kikindai törvényszék tanasa megbizható helyről szerzett értesülésünk szerint szombat delelotti ülésén foglalkozott a H. R. S. S. kerelmevel és mivel nem látott semmi torvenyos akadályt fennforogni, megerősítette

a Radics-párt felsobansagi listáját, amelynek élén Kovacevics Dusan horvát köztársasági-párti képviselő áll.

A pancsevoi törvényszék — értesülésünk szerint — péntek delelott foglalkozott a delbansagi Radics-lista sorsával és ez ügyben ugyan-esak kedvező határozatot hozott. A törvényszék tanasa ugy találta, hogy a kepviselojelettek névsora és a melléje csatolt okmányok mindenben megfelelnek a torvenyos elorasoknak és így jovahagyta azt. A horvát köztársasági paraszt-párt delbansagi listavezetője dr. Maesek Vlada országgyűlési képviselő.

Helyi politikai körökben élenken foglalkoznak a két bánsági Radics-párti lista ugyevel és a bíróságok döntését a legkulonfelebbkeppen kommentálják. Egyesek az obznana dacára is a két bírósági határozattal biztosítottnak látják a Radics-pártnak a választásokon váló fel-lépését.

**Mussolini uj meglepetésekre
készül.**

A „Torontál” tudósítójának tovirata

Róma, jan. 4.

Mussolini a kamarában tegnap nagy beszédet mondott. A beszédben kilátásba helyezte, hogy ujabb rendszabályokat fog eletbelepeteni az ellenzék ellen. Beszéde során a következő kijelentést tette:

„Az alkotmány megadja a kamarának a jogot, hogy a kormányt vád ala helyezhesse. Kérdem, ki akar e joggal élni? Elérkezett az a pillanat, amikor a helyzetet uj vizsgálat tárgyává kell tenni. A fascizmus nyugodtan áll bírái elé. De ha senkem vádol, megvadok saját magamat. Elmondom azon vádakat, amelyekkel illették hónapok óta.

Azzal vadolnak, hogy Csekat letesıttem partombol az orosz bolsevisták mintájára. Hogy én rendeltem el Matteotti meggyilkolasat. Ezekre a vádakra nincs mit mondanom, a tények beszélnek, amelyek azt bizonyítják, hogy Matteotti gyilkosai zár alatt vannak és minden eroszakosagot megtoroltunk.

Azért, ami történt az egész nemzet előtt vállalom a legteljesebb felelősségét, és kijelentem, hogy most is negyvennyolc óra alatt helyre fogom állítani az egész országban a rendet.

Mussolini beszéde után, amelyet óriási ovacioval fogadták, az ellenzék vitát javasolt Mussolini beszéde fölött. A kamara tobbsege azonban úgy határozott, hogy hat hónapra elhalasztja a beszéd fölötti vitát.

HIREK

— január 5.

A „Torontál” legközelebbi száma a keddi Vízkereszt ünnepe miatt szerdán a rendes időben jelenik meg.

Nőgyeleti bál a Kaszinóban. A becskerei katolikus nőgyelet január elején mulatsági évtizedes multra tekinthetnek vissza, forró bál estekre, amelyek a jókedv és kedélyesség aranybetűivel szerepelnek a bálak vaskos krónikájában. A nőgyeleti bálak hagyományos sikere készítette a vezetőséget most is arra, hogy a jótékony célt szolgáló tánemulatságot az idén is megrendezze. Szombaton este tartotta a rendezőség Strósz Béla nyug. városi főjegyző elnöklete alatt első ülését a Kaszinóban, amelyen megbeszélte a bál nagyszabású előkészületeit. A döntésről nincsenek biztos értesüléseink, de a kiszivárgott hírek szerint a titkolódzó rendezőség nagy meglepetések kifundálásán fáradozik. Az estélyt három számból álló szenzációs műsor vezeti be, amelyet kiválóan virradatig tartó tánc fog követni Demkó István táncrendező irányítása mellett. Meghívókat a rendezőség nem bocsájti ki és így erre vonatkozó reklamációk nem teljesíthetők. A fényes sikernek ígérkező estély január 10-ikén, szombaton lesz és kezdőpontja pontosan kilenc óra.

Halálozás. Gróf Csáky István ny. huszárkapitány, ki a háború befejezése óta Kikindán lakott, Bosáron, szívvelhűdés következtében meghalt. Halála mély részvétet keltett.

Előléptetett becskerei tartalékos tisztek. December 17-ikén, a király születésnapja alkalmával előléptetett tartalékos tisztek között számos becskerei is van. Az erről szóló értesítés tegnap érkezett meg Beeskerekre és eszerint Földes Zoltán gyógyszerészt, tartalékos egészségügyi hadnagyot főhadnaggyá, Zamurovity Arkadija városi állatorvost tart. állategészségügyi csapatbeli hadnagyot főhadnaggyá, Póthi Benó önkéntes gyalogs. őrmestert tart. gyalogsági hadnaggyá, Biedermann Ferenc önkéntes tüzérségi őrmestert tart. tüzérségi hadnaggyá nevezték ki.

A jóbarátság vége. Andrejín Zsivko és Dovljanov Sziavkó orlovái földművesek Bracity Milivoj vendéglőjében mulattak és a dárídó során alaposan felöntöttek a garatra. Hazamenet összevessztek és a jóbarátságot hamar elfeledve, elpüfölték egymáson a port. Mindketten könnyebb testi sérüléseket szenvedtek. A lakásukon ápolják őket. Az eljárás megindult ellenük.

Január 12-én lesz a városi közgyűlés. Beeskerek város tanácsa és az egyes bizottságok jórészt már elkészültek a közgyűlés elé kerülő tárgyak előkészítésével és így meg lehetett állapítani a képviselőtestületi ülés pontos idejét. A városi közgyűlés — a határozat szerint — január 12-ikén, hétfőn délután három órakor lesz a megyeháza nagytermében. Terjedelmes tárgysorozatát most állítják össze. Napirendre vették a költségvetésen kívül többek között a városi tisztviselők új beosztásait is, az állami tisztviselőknek megfelelő fizetési csoportozatokatba.

Nincsiy külügyminiszter Beeskereken.

Emlékműleleplezés Szrpszkjaradacón.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 5.

Nincsiy Momesilo külügyminiszter vasárnap délelőtt 9 órakor külvonaton Beeskerekre érkezett, hogy résztvegyen a szrpszkjaradáci eselést dobroljácok emlékére emelt emlékmű leleplezésén, amelyet Szrpszkjaradác áldozatkészsége folytán összegyűlt összegből a községben állítottak fel. Az állomás-on a vármegyei tisztviselői kar, élén Rajity Sztetiszlav alispánnal, a városi tanács Alekszity Bogoljub polgármester vezetésével és nagyszámú érdeklődő közönség várta a magas vendéget. A külügyminisztert elkövetkező Rajity Sztetiszlav alispán üdvözölte a vármegye nevében, majd Alekszity Bogoljub polgármester köszöntötte a város lakosságát képviselőjében. A külügyminiszter néhány meleg szóval megköszönte a lelkes fogadtatást, majd a kíséretében lévő Alekszity Mita főispánnal és Sztankovity Sztetozár országgyűlési képviselővel elhelyezkedett a rendelkezésre bocsájtott autón, hogy megtegye az utat a szomszédos Szrpszkjaradác községbe. Kíséretéhez csatlakozott még Rajity Sztetiszlav alispán, dr. Vaszity Andrija vármegyei főjegyző, Berity Vászta vármegyei tb. főjegyző, Miskovity Gyuró központi főszolgabíró, Alekszity Bogoljub polgármester, Rajity Tima városi tanácsnok és még számosan.

A község határában bandérium várta a külügyminisztert és nagyszámú kíséretét. A menet egyenesen a görög keleti templomba tartott, ahol istentiszteletet és gyásztiszteletet celebráltak az eselést dobroljácok emlékére. Előzőleg még csatlakozott a vendégsereghez Rankovity novibeceji és Csoszity novakanjizsai főszolgabíró, a környékbeli községek jegyzői, Obilitevo, Krsztur és Novakanjizsa dobroljác szervezetei.

Kinevezés. Ambrus Sándor novitebeji községi esküdtet a belügyminisztérium felmentette tisztségétől és helyébe Petes Sándort nevezte ki.

Felmentés bizományi sikkasztás vádjáról. Annakidején megírta a „Torontál”, hogy a rendőrség letartóztatta Szablyák Oszkár becskerei kereskedelmi utazót, aki a főutcai Trébity László cégtől körülbelül négyezer dinár értékben árut vett át bizományba és annak értékelése után nem számolt el az összeggel. A büntető tanács szombaton délelőtt tárgyalta a bűnügyet. A tárgyaláson a vádlott azt vallotta, hogy a pénzt nem volt szándékában elkölteni és csak azért nem tudta visszaszámraztatni, mert időközben megbetegedett és Szuboticán kórházba került. Mivel a hozzátartozói kijelentették, hogy a kár megtérítését magukra vállalják és az érdekelt kereskedő nem kérte a vádlott megbüntetését, Szablyák ellen a vádat elejtették és elrendelték azonnali szabadlábra helyezését.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Az egyházi szertartás után következett az emlékmű leleplezése. A művészi kidolgozású emlékmű, amely a becskerei Guttman Jakab és Fiai cég készítette el, obeliszkszerű alakú tetején fehér sassal, oldalt az eselést dobroljácok neveivel. Az első beszédet ez alkalommal Sztakity Zsárkó becskerei görög keleti esperes tartotta, majd Pantovity Dragomir mondott lelkesítő szónoklatot, mely után Nincsiy Momesilo külügyminiszter emlékezett meg a szrpszkjaradáci dobroljácok áldozatkészségéről és hazafiságáról.

Az emlékmű leleplezése után bankett volt, melyen az első pohárköszöntőt Nincsiy Momesilo külügyminiszter mondotta. Toasztokat tartottak még Sztankovity Sztetozár képviselő, Pavlovity Gyóka ezredes, a Beeskerek állomásozó 27-ik gyalogezred parancsnoka, dr. Rajity Tósa becskerei ügyvédjelölt, képviselőjelölt-helyettes és még számosan.

Három órakor kezdődött a népünnepély a becskerei katonazenekar közreműködése mellett. A külügyminiszter elvegyült a nép között és többeket megtisztelt megszólításával.

Négy órakor az illusztris vendégsereg visszatért Beeskerekre. A főispáni lakásban szükebbkörű pártértekezlet volt, majd radikális pártkonferenciát tartottak a megyeháza nagytermében, amelyen Nincsiy külügyminiszter terjedelmes beszéd keretében ismertette az általános politikai helyzetet.

A magas vendég este nyolc órakor résztvevett a dr. Rajity Tósa ügyvédjelölt, radikális képviselőjelölt-helyettes Brigadira Risztitya (Aradáci) utcai lakásán rendezett vacsorán és az éjfélű vonattal visszatért Beogradba.

Ajánlat a becskerei villanyhálózat kiépítésére. Beeskerek város tanácsa már több ízben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a város kezelésében álló villanygyárból árammal látja el a szomszédos falvakat. A terv keresztülvitele azonban anyagiak hiányában késett. A napokban azután egy vállalkozó ajánlatot tett Beeskerek város tanácsának, hogy saját költségén több községbe elvezeti az áramot, ha a tanács megfelelő áron adja neki az áramot. A tanács még nem foglalkozott az ajánlattal, de az a nézet került felszínre, hogy ha az ajánlattevő garanciákat nyújt arra, hogy megfelelő tőkével rendelkezik, úgy elfogadja az ajánlatot.

Két évi börtön lopásért. A becskerei törvényszék büntető tanácsa szombaton délelőtt foglalkozott Sztan Mária rovtótmultu toráki cigányasszony bűnügyével, aki a vádirat szerint Sztapanov Gyóka begaszvetidjuradji kereskedőtől a begaszvetidjuradji vásáron két vég vásznat lopott el. Mivel Sztan már legalább is tízszer volt hasonló bün-

tettek miatt elítélve, a bíróság súlyos büntetést szabott ki a notórius tolvajra — két évi börtönnel sújtotta.

Egyre többször

történik meg velem az utóbbi időben, hogy szíven csap a céltalanság szomorú érzete. Valahogy úgy érzem, hogy mint a szomoruzsemű hollandi, bolygok egy végtelen tengeren, amelyen itt-ott szigetek mutatkoznak ugyan, amelyek azonban nem az én világom. Visz előre-hátra a megátkozott élethajó a Véletlenség tengerén és az előrében nincs öröm, várakozás, a hátrában nincs lelki gyönyörűség, elmélyedés. Nincs cél a világon. Csak sötétség van, gyűlölködés. Az emberek nem hisznek már ebben a világban sem! Eddig csak a tulvilágot tagadták meg. Most már a realitást is kiesüfolják. Ha úgy rángodolok az én szürke, igénytelen, kis, elrontott életemre, amely az élettől csak egy kis boldogságot kunyerált hasztalan, meg tudom érteni a nagy zsarnokok, embertiprók lélektanát. Meg tudom érteni a nagy embermészárosok: Nagy Sándor, Napoleon, Hannibál, Cromwell lelkét. Minek az embereket kímélni? Határozottan kártékony faj. Egy ember önzése a könnyezetét teheti tönkre. Egy ember önzése népeket kergethet a halálba. De míg száz és ezer ember élt szürkén, esőndesen engedelmességgel a morál parancsának, az az egy ember, aki esetleg gúnyt űzött minden isteni és emberi törvényből — élt fényesen, ragyogóan. Virágokat szedett minden bokorról, édes bort ivott, finom ételeket evett, szép muzsikát hallgatott. Az az egy — élt! És ezért szükségszerűen száz és száz embernek kellett elpusztulnia. Micsoda óriási hitének kell lennie általában az emberiségnek, hogy ennek dacára tiszteli azt a morált, a melyet az emberi agy alkotott. J.

Hirlapi kaesa a keskenyvágyányu vonal kiépítésének a megkezdéséről. Több ízben foglalkozott a „Torontál” a bányási kereskedelmi és iparkamara mozgalmával, amellyel az kívánta elérni a közlekedésügyi hatóságoknál, hogy a jelenleg Beeskerekről Crnyáig vezető vasutvonalat Heufeld érintésével kiépítsék Kikindáig és így a két bányási város között közvetlen összeköttetést létesítsenek. Az egyik szuboticeai napilap a tervezettel kapcsolatosan szombati számában azt írta, hogy az építkezéseket már megkezdették és a közlekedésügyi hatóságok azon vannak, hogy a vonal kiépítésével minél előbb elkészüljenek. Érdeklődünk illetékes helyen a szuboticeai lap hírével kapcsolatosan a vonal sorsa iránt, ahol kijelentették előttünk, hogy a kérdéses tudósítás nem felel meg a valóságnak, mert az építkezés még nem kezdődött meg, annak megindítására pedig semmiféle rendelet vagy utasítás nem érkezett s így bármint sajnáljuk is az esetet, szuboticeai lap társunk jóakarata dacára is még jó ideig Dragutinovon keresztül leszünk kénytelenek Kikindára utazni.

* Halesontnélküli fűzők, haskötők, melltartók teljes gummi fűzők, orvosi rendelésre haskötők készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskereken, Vilson-tér, új Benó-ház.

Teljes demokrat sok között Beeskerek dást a fig Zsupansz sok. A m sitja a k listavezet zár helye kórházi többi jel zott meg.

Megven vendéket nepség k beeskerek helybeli harminné féle „Drü ták meg” hogy itt lakomában zatkéz em tosihatalk cipő kopis kis éhes h tett asztal szemük n helyezkedő „idegen b ráterelődöt meg érdek gálást vég munkájára töltötték kal. A vac az árvaház Adorján te kívül még sével szóra kis árvákat Marton An prelátus, dr Ferenc besz hallgatóság erényének szüntessék lottak az á rába, csatló fillérekkel nyeit, akik élet legnagyobb tük — elves jukat és részéről hátr hálatelt sz sok jóért, a szívük az megrendezé

Városi köz cember 31-é kiszélesített községülés. Miklós polg közgyűlés els megyei leiru mástul vétele átadta az elnö tanácsnoknál kérvényét tá dig 34 évi ma évi Szubotice szolgálati ide beszámítani. viharok táma ben, végül elt vity azon ind a nyugdíjba gálatot tudják osztályból áttá gyar állammá idejét nem éri

* Szegő Imr vegyvizsgáló la beeskerek. Tel föld, viz, műt szerek stb. szak

Teljes megegyezés a független demokraták és a disszidens radikálisok között. Tegnap este kötötték meg Beeskereken a végleges megállapodást a független demokraták és a Zsupanszki-féle disszidens radikálisok. A megegyezés annyiban módosítja a korábbi megállapodást, hogy listavezetőnek Pribiesevity Szvetozár helyébe dr. Matity Misa köz-kórházi igazgató főorvos került. A többi jelöltek személye nem változott meg.

Megvendégelték az árvaház növendékeit. Lélekemelő, megható ünnepség keretében vendéglelte meg a beeskereki „Jósziv”-asztaltársaság a helybeli római katolikus árvaház harminenegy növendékét. Az Osztféle „Drina”-szállóda éttermébe hívták meg az apró-cseprő kis árvákat, hogy itt részesítsék őket az ünnepi lakomában, amelyet jószívű áldozatkész emberek adományaiból biztosíthattak nekik. Harminenegy cipő kóppant nagyokat, amikor a kis éhes hadsereg bevonult a terített asztalok mellé, csodálkozó kis szemük megakadt az asztalfőnél elhelyezkedő vendégekkel szembe fordított arcaikon, de hamarosan ráterelődött figyelmük a számukra még érdekesebb dolgokra, a felszolgálást végző urileányok szorgos munkájára, akik tányérjaikat teleöltötték finoman ellátott falatokkal. A vacsora alatt Dániel Ádám, az árvaház gondnoka, majd Hollósy Adorján tartott beszédet, aki ezenkívül még egy tanulságos szép mesével szórakoztatta a megvendégelt kis árvákat. A vendégek részéről Marton Andor, Kovács István pápai prelátus, dr. Várady Imre és Tóth Ferenc beszélt és arra buzdította a hallgatóságot, hogy a jótékonyság erényének gyakorlását sohasem szüntessék meg s ha még nem állottak az árvákat gyámoltók sorába, esatlakozzanak hozzá, hogy filléreikkel felszárítsák azok könyveit, akik kiesény korukban már az élet legnagyobb esapását elszenvedték — elvesztették szerető édesanyjukat és édesapjukat. Az árvák részéről három növendék mondott hálátelt szívet köszönetet azért a sok jóért, amit velük szemben a „jószívűk”-asztaltársasága az estély megrendezésével tett.

Városi közgyűlés Kikindán. December 31-én tartotta Kikinda városi közgyűlést, amelyen Tabakovics Miklós polgármester elnökölt. A közgyűlés első és második pontja a megyei leirat felolvasása és tudomásul vétele. A harmadik pontnál átadta az elnöklést Rotárov Zsivojin tanácsnoknak, mert a polgármester kérvényét tárgyalták, amelyben eddig 34 évi magyar állami és 3 és fél évi Szubotica városánál eltöltött szolgálati idejét a nyugdíjba kéri beszámítani. A közgyűlésen nagy viharok támadtak ebben a kérdésben, végül elfogadták Zsiván Joanovity azon indítványát, mely szerint a nyugdíjba csak a szubotici szolgálatot tudják be, de a VI. fizetési osztályból átteszik a III-ikba. A magyar államnál eltöltött szolgálati idejét nem érintették.

* Szegő Imre okl. vegyész-mérnök vegyvizsgáló laboratóriuma Veliki-beeskerek. Telefon 283. Takarmány, föld, víz, műtrágya, fémek, élelmiszerek stb. szakszerű vizsgálata.

A beeskereki háztulajdonosok állásfoglalása a felmondás ügyében.

Fellebbezést adnak be a lakásbizottság kinevezése ellen.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 4. A beeskereki háztulajdonosok egyesülete vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel Gruncsity Dusan elnöke alatt közgyűlést tartott, a Club-kávéház különtermében, igen fontos tárgysorozattal. A napirenden egyebek között a háztulajdonosokat és lakókat egyaránt érdeklő nagy kérdés, a felmondás ügye szerepelt és ebben kellett a közgyűlésnek állást foglalni.

Mint a „Torontál” jelezte, két áramlat keletkezett a háztulajdonosok országos egyesületében. Az egyik a január elsejei hatályai való azonnali felmondás híve, a másik pedig — a mérsékeltbb irányzat — hajlandó lenne tárgyalásokat felvenni az illetékes körökkel és engedmények útján is, legalább részlegesen, május elsejével visszaállítani a háztulajdonosoknak lakásaik feletti szabad rendelkezési jogát.

Az ülésen felolvasták a központi egyesület alelnökének saját kézírású levelét, amelyben közli, hogy a kormány azon határozatát, hogy a lakástörvény érvényességét rendeleti uton meghosszabbítja, nem ismerik el érvényesnek, emiatt tiltakozásukat fogják bejelenteni és ragaszkodnak a felmondási jog azonnali életbeléptetéséhez. Mivel a központi szervezet alelnöke maga is a harcosabb áramlathoz tartozik,

amely nem bírja maga mögött a többséget s így határozataik sem mérvadók, a levelet a közgyűlés nem találta irányadónak és elhatározta, hogy a mérsékeltbb irányzat mellett foglal állást és az első terv megvalósítása helyett arra törekszik, hogy május elseje utánra biztosítsa a háztulajdonosok rendelkezési jogának minél szélesebb alapon való visszaállítását. Együttel elhatározta, hogy a háztulajdonosokat felhívja, miszerint május elsejéig igyekezzenek lakóikkal a bér tekintetében megegyezésre jutni. A határozat első része ellen a jelen voltak egy töredéke viharosan tiltakozott és csak az elnök többszöri rendreutasítása után esillapodtak le.

A közgyűlésen ismertették a polgármester legújabb határozatát, a mellyel Beeskerek város részére új lakásbizottságot nevezett ki. Elhatározták, hogy miként a lakók egyesülete, úgy a háztulajdonosok is fellebbezést ad be a kinevezés ellen, mert a lakásbizottság névsorának összeállításánál nem vették teljesen figyelembe a szervezet előterjesztését.

Az 1925. évi költségvetés és a múlt éviől készült zár-zámadások felolvasása és elfogadása, valamint több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

A kikindai Atlétikai-klub estélye.

Szülvizsterkor tartotta az Atlétikai-klub szokásos estélyét nagy műsorral. A műsoron egy szerb és egy magyar tréfa volt. A szerb számban jók voltak Petrovity Iván, kitünő volt Bukurov Dusan. Csinos és ügyes volt Jankovity Danica. „Öfensége szobája” c. tréfában jó alakítást nyújtott Klein Bözse, ki kedves és közvetlen megjelenésével nagy sikert aratott. Brummer Árpád elismert tehetségével Salamon Béla szerepében ismét brillirozott.

Működésben a szesz. Nyomtató György beeskereki kocsis, Pap Illés gulyás, Glócity Bogoljub szolga és Gergely János napszámos baráti együttesben haladtak szombat este a Somogyi utcában. Előzőleg több helybeli korezmában erősebben beszéltek és ennek tulajdonítható, hogy a Somogyi-utca 1-es számú ház előtt elhaladó Álló János munkáiban minden ok nélkül bekötöttek. Hamarosan előkerült a virtuskodás elmaradhatatlan kelléke, a bieska is, mely haladéktalanul üzembe is lépett. Álló a hátába kapott egy mélyebb szurást. A bieskázó legényeket letartóztatták és bekiérték a rendőrségi fogdába.

Elvesztett. Tegnap délután a megyeháza előtt elvesztett egy 6 rekeszes bíró fekete bőrpénztárca, amelyben egy darab ezer dináros, hét darab százdináros bankjegy, 170 dinár értékű okmánybélyeg és néhány levél volt. A becsületes megtaláló ötszáz dinár jutalmat kap. Kérjük, hogy a tárcát a kiadóhivatalban adja le a becsületes megtaláló.

A szabad liceum első előadása.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 4.

A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délután 4 órakor tartotta meg első ideai liceális előadását szépszámu közönség előtt a Kaszinó kistermében.

Az előadást Marton Andor nyitotta meg, aki a liceális előadásokkal kapcsolatban Vinczevidy Ernő dr., a Közművelődési egyesület volt igazgatójának érdemeit méltatta, aki soha nem szünő lelkesedéssel karolta föl a magyar kultúra ügyét és akinek fáradságtalan buzgalma tette lehetővé a liceális előadások folytonosságát.

Az első előadó Várkonyi József volt, aki a művészet általános feladatairól beszélt. Mélyenszántó előadása felölelte a művészetek feladatain kívül azok célját, kifejezési formáit és fejlődését a legrégebb kortól a mai kifejezési formákig. Előadását, amelyet logikusan és világosan épített föl, a közönség melegen megtapsolta.

Kovács István prelátus beszélt ezután a magyar festészet kiváló reprezentánsáról. Munkácsy Mihályról. A modern festészetnek ezt az óriását oly gyönyörűen ismertette műveiből, annyi mélységgel és tárgyi szeretettel, hogy felejthetetlen benyomásokat keltett a hallgatóságban, amely bizonyára nagy szeretettel fog a művészettörténettel foglalkozni a jövőben. Az előadót lelkesen ünnepelte a közönség.

Az Egyesült-Államok légi főszerelése.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, jan. 4.

A Chicago Tribune jelenti Washingtonból, hogy az Egyesült-Államok légi flottája több olyan kisebb pilóta nélküli bombavető egységgel áll, amelyek drót nélküli elektromos hullámokkal kormányozhatók. Az amerikai légiflotta ezen új találmányu légi járművei hír szerint sorozatos összeállításban is akcióképesek.

Megerősítették a radikális-párt listáját.

Megdőlték a választási paktumról szóló hírek. — A szociálista-párt módosította jelölt névsorát. — A szerb-párt is öndúlóan lép fel a felsőbbbánságban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 5.

Január 13-ikán jár le a képviselőjelöltek névsorának benyújtási határideje. Eddig az időpontig fogadják el a listák felülbírlására illetékes törvényszékek az egyes pártok jelöléseit tartalmazó jegyzékeket és hoznak határozatot jóváhagyásukra vonatkozólag. Arra való tekintettel, hogy a törvényben megszabott határidő erősen a végéhez közeledik, mindegyik párt igyekszik minél előbb benyújtani listáját, hogy formai okokból való visszautasítása esetén még idejében kiegészíthesse és újra benyújthassa folyamodványát.

A radikális-párt felsőbbbánsági kerületi vezetősége szombaton adta át listáját a kikindai törvényszék elnökének. A tanács még délelőtti ülésén foglalkozott a folyamodványnyal és úgy határozott, hogy a képviselőjelöltek névsorát megerősíti. A radikális-párt felsőbbbánsági végleges listája jóváhagyott formájában a következő összeállítású:

Listavezető: Ninesity Momesilo külügyminiszter.

Beeskerek város: Beslity Nikola beeskereki mérnök. Helyettese: Szrcanov Voja beeskereki földműves.

Beeskereki és novakanjizsai járás: Sztankovity Szvetozár, agrárminiszteri államtitkár, országgyűlési képviselő. Helyettese: Dr. Rajity Tóso itebjei ügyvédjelölt.

Novibecseji és alibunári járás: Dr. Mihajlovity Szvetislav beográdi ügyvéd, országgyűlési képviselő. Helyettese: Mility Koszta beodrai nyug. őrnagy.

Kikinda város és járás: Budisin Jóco kikindai földbirtokos. Helyettese: Pantovity Dragoszlav kragujevaci iparos.

Jasatomityi (módsi) járás: Dr. Veszelinovity Iván kir. közjegyző. Helyettese Hertelendy Ferenc nyugalmazott fősolgabíró.

A radikális-lista megerősítésével megdőlték azok a kombinációk, hogy a független demokrata-párttal utólagosan választási paktumot kötnek és február nyolcadikán közös listával lépnek fel. Együttel megszünt annak lehetősége is, hogy a Zsupanszki-féle disszidens csoport és a radikális-párt között megegyezés létesüljön.

Ugyancsak szombaton terjesztette be Kikindán a felsőbbbánsági jelölés-

listáját a szociálista-párt is. A névsoron legutóbb kisebb-nagyobb változtatásokat eszközöltek, úgy hogy a módosítás folytán végleges listája a következő lett:

Listavezető: Divac Nedeljko.

Novibecseji járás: Koracs Vitomir volt miniszter. Helyettese: Szlavnyty Dusan melencii bádógos.

Beeskereki járás: Dr. Ivanity Szevan, a beográdi bakteorológiai állomás főnöke. Helyettese Szamoljanovity Nikola beeskereki tisztviselő.

Jasatomityi (módsi) és kanjizsai járás: Csaplja Kazimir, a beeskereki munkásbiztosító pénztár igazgatója. Helyettese: Balázs János oskói földműves.

Kikindai járás: Szubity Gyura földműves. Helyettese Knipp Ferenc malommunkás.

A szociálista-párt listájával egyidejűleg terjesztette be jelöltjeinek névsorát a szerb-párt, amely a felsőbbánságban, egyik korábbi határozatával ellentétben, önállóan fog résztvenni a választási küzdelemben. A szerb-párt listájának élén Krisztity Anton nyugalmazott igazságügyminiszteri felügyelő szerepel.

A két utóbbi lista felett hozott döntésről egyelőre még nem érkeztek be híradások.

Cafolják Csernoch újévi intervjúját.

"Toronto" tudósítójának távirata

Budapest, jan. 4.

A sajtóban nagy feltűnést keltett a Neues Wiener Journal újévi számában megjelent Csernoch hercegprimás által adott intervjú.

Az intervjú szerint Csernoch úgy nyilatkozott, hogy a mai antiszemita rendszernek Magyarországon el kell tűnnie és vissza kell állania annak a régi liberalizmusnak, amely mindig tulajdonsága volt a magyarnak.

Csernoch e nyilatkozata körül széles körökben nagy vita keletkezett. A kormány sajtója úgy nyilatkozott, hogy Csernoch kijelentése fedti a kormány álláspontját. Ezzel szemben a klerus lapja, a Magyar Nemzet ma azzal a szenzációs kijelentéssel áll elő, hogy Csernoch hercegprimás nem adott a Neues Wiener Journalnak semmiféle intervjút.

A primási irodában egy Lévai Mihály nevű hírlapíró jelentkezett, aki kihallgatást kért az egyházfejedelemtől, amit meg is kapott. A magánbeszélgetés anyagát közölte le valószínűleg Lévai a hercegprimás engedélye nélkül.

Sport

Elberfeld. Csehország válogatott csapata és az MTK csapatának mérkőzése a mai kedvezőtlen idő miatt elmaradt. A két csapat mérkőzését június 21. és 28-ika közötti időben fogják megtartani Elberfelden.

Dosztojevszkij barát-nője.

Leonid Grossmannak rendkívül érdekes cikke jelent meg a „Ruszkí Savremennik”-ben, amely a halhatatlan író szerelmi regényével ismeret meg bennünket. Dosztojevszkij nagy szerelme Polina Suslova volt, aki lényével igen nagy befolyást gyakorolt a költő alkotásaira s kettőjük viszonya leginkább „A játékos naplója” című regényben tükröződik vissza. Dosztojevszkij egészen véletlenül, társaságban találkozott Polinával, aki az első találkozásakor már rendkívül erős impressziót keltett az érzékeny és neuraszténias íróban. Talpig feketébe volt öltözve s ruhája csak szépen formált karjait hagyta szabadon. Gyönyörű fekete szemei voltak Polinának, aki rendkívül kokett volt, mielőtt a költővel megismerkedett. Dosztojevszkij, akit a nők alig érdekelttek, az első pillanatban beleszeretett Polinába, aki macska-egér harcot kezdett vele. Alig ügyelt a költőre és rendkívül rezervált hangon beszélt vele. Hideg természete dacára Polina nagyon jól értette a módját annak, hogy kedvező benyomást keltsen a férfiakban, akik el voltak ragadtatva kedvességétől és egyéni varázsától. Így aztán nem esoda, hogy az alapjában nőügyekben naiv Dosztojevszkijt is azonnal meg tudta hódítani. A költőt nem annyira a szépsége érdekelte, mint inkább Polina egyénisége és pszichéje. Nagyon hamar ragaszkodó, mély barátság fűzte őket egymáshoz, a mezől aztán szerelmi viszony fejlődött, annak dacára, hogy Dosztojevszkij akkor már nős volt.

Polina külsőleg francia nőre emlékeztetett, belsőleg azonban tökéletesen orosz volt. Dosztojevszkij hűgá: Dunja és Aglája hasonlított Polinára.

Suslova Polina egyénisége megnyitotta Dosztojevszkij részére azt a lehetőséget, hogy az előtte addig ismeretlen női tulajdonságokat tanulmányozhassa. A szerelmi viszonyban szakitás állott be, amikor Dosztojevszkij vonakodott eleget tenni barátnője óhajának, hogy váljon el beteg, tuberkulotikus feleségétől és vegye őt nőül. Dosztojevszkij képtelen volt arra, hogy beteg feleségének ilyen fájdalmat

okozzon. Polina szerelme azonban olyan intenzív volt, hogy a konfliktus dacára is megmaradt Dosztojevszkij mellett, mert képtelen volt lemondani a költő barátságáról és szerelméről. Titokban találkoztak és leveleztek. Ez a levelezés még akkor is folytatódott közöttük, amikor Dosztojevszkij első feleségének halála után újból megnősült és mást vett el. Polina levelei hallatlan befolyással voltak Dosztojevszkijra, aki képtelen volt nélkülözni azokat. Ha a levél nem érkezett meg a várt időre, a szegény zseni epileptikus rohamokat kapott és pokoli kinokat szenvedett több napon keresztül. Anna Grigorjevna, Dosztojevszkij felesége a következőképpen jellemezte férjét, amikor barátnőjének egy-egy levele megérkezett:

Dosztojevszkij kezei valósággal reszkettek, keserűen mosolygott és sehase lehetett tudni, hogy a részvét vagy a megvetés mosolya volt-e ez. Olyan buskomorságba esett, hogy sajnálni kellett. Egész nap szórakozott volt és alig értette azt, amit hozzá szóltak.

Polina a költő haláláig hű maradt hozzá és csak jóval ezután ment nőül Rosanov íróhoz, ez a házasság azonban boldogtalan volt és Polina hat évvel később megszökött férjétől. Nisnij Novgorodban telepedett le, ahol lakása valóságos Dosztojevszkij-muzeum volt. Nem tudta elfelejteni Dosztojevszkijt és halálós ágyán ezek voltak utolsó szavai: Hozád megyek Fedor Mihajlovics!

Polina Suslova holtteste a nisnij-novgorodi temetőben van elhantolva és sírkövén egyetlen szó se jelzi azt, hogy Dosztojevszkij öröla mintázta halhatatlan női figuráit.

Beszélgetés a házasságközvetítőnél.

— Hát aztán mit kíván ön jövődöbelijétől. Persze, először is szép legyen.

- Igen.
- És gazdag is legyen.
- Gazdag is legyen.
- És művelt is legyen?
- Művelt is legyen.
- Na, ha valaki szép, gazdag és művelt, akkor majd bolond lesz, hogy magához feleségül menjen.
- Bolond is legyen!

Karácsonyi és újévi vásár.

Az ünnepi szezonban leszállított áron női- és férfiharisnyák, kötött- és szövött-áruk, zsebkendők, kamáslik, selyemsálak és az összes rövidáru cikkek. Praktikus, szép és olcsó ajándékot csak nálunk vásárolhat! 2054

Klein Jenő lerakata LAVOSLAV TREBITY-nél Velikibecskerek, Aleksandrova (Fő) u. 12. Kírákatunkat ne mulassa el megtekinteni.

Üzletáthelyezés.

Értesitem a n. é közönséget, hogy a Gazdasági R.-T.-től átvett üveg- és porcellánárusztályt a Zadruzna Banka épületébe, Knez Miletina (Niczky) utca áthelyeztem és ott tovább vezetem. — Üvegezési munkákat és képeretéseket jutányos áron vállalok. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel

2653

Roschival József, üveges.

Tömeggyilkosság a külvárosban.

Jelenet a közeljövőből.

Szin: előkelő napilap szerkesztősége.

Szereplők: Szerkesztő. Kiss segédszerkesztő. Dávid, szerkesztőségi szolga.

Szerkesztő (nyugodtan szivarozva): A londoni anyag együtt van?

Kiss: Igenis, szerkesztő ur.

Szerkesztő: A fényképek is?

Kiss: Igenis szerkesztő ur.

Szerkesztő: Tehát akkor közepén adjuk a londoni kéjgyilkos areképét és köröskörül az áldozatokat. Egészen kis képeket kell csináltatni, hogy mind a százötven ráférjen egy oldalra.

Kiss: Félek szerkesztő ur, hogy nem is jut egy oldal a londoni esetre. Nagy anyagunk van rá, (nóteszében lapozgatva). A stuttgarti bombavető háromszáz áldozatával, a kaliforniai menyasszonygyilkos a 192 meggyilkolt menyasszonyával, a berlini emberhúskereskedő...

Szerkesztő: Azt talán kihagyhatjuk. Mult héten volt egy — pont olyan esetünk.

Kiss: Akkor még itt van az a párisi iskolásleány, aki a vizsga napján kiirtotta az egész tanári kart, az igazgatót, a tanfelügyelőt, az összes osztálytársakat és a vizsgálóra eljött szülőket is...

Dávid (szerkesztőségi szolga belép): Kérem, szerkesztő ur...

Szerkesztő: Mi az, Dávid?

Dávid: A másik telefonon... egy ur... valami Kerekes nevű jelent, hogy a külvárosban, abban a házban, ahol ő lakik, gyilkosság történt. Szerkesztő (ásítva): Gyilkosság?

Dávid: Tömeggyilkosság.

Szerkesztő (a segédszerkesztőhöz): Kiss ur legyen szives menjen oda a telefonhoz és kérdezze meg, hogy hány embert gyilkoltak meg. Ha százon alul, akkor tegye le a szólnélkül a kagylót.

Kiss megy a telefonhoz. Szerkesztő rágyújt egy újabb szivarra).

Szenes ember.

KARBID

kis és nagyobb szemésés 50 és 100 kg hordókban

kapható 2615

Özv. Guttman Jakabné és Fiaínál.

Eladó

6 drb magyar fajta 2 éves tenyészbika, 30 drb mezőhegyesi mangalica 1 éves kan. Bővebbet

Dr. Joanovits Iván

2658 novibecseji uradalomban

ELADOK

egy 45 HP Puch-Excelsior

MOTOREKÉT

majdnem új vagy elcserelném

egy 8 HP cséplőgarnitúrával.

KUSCHILL JÁNOS, SZÁRCSA

Kiadja Pleitz Fer. PÁL